

Postupy řešení mimořádných událostí a krizových situací, které mohou ve správním území nastat

Událost, situace	strana
<u>Klasická povodeň s vyhlásováním stupňů povodňové aktivity</u>	3
<u>Blesková povodeň</u>	4
<u>Zvláštní povodeň - narušení hrází vodních děl</u>	5
<u>Nahromadění vody ucpáním řečiště</u>	6
<u>Krupobití</u>	6
<u>Větrná smršť, orkán, tornádo</u>	7
<u>Obtížná vedra</u>	8
<u>Silné mrazy</u>	9
<u>Sněhová kalamita</u>	10
<u>Námrazová kalamita</u>	11
<u>Epidemie, pandemie - hromadné nákazy osob</u>	12
<u>Epizootie - hromadné nákazy zvířat</u>	13
<u>Epifytie - hromadné nákazy lesních a polních kultur</u>	14
<u>Sesuvy půdy a skal, svahové pohyby</u>	15
<u>Havarijní zhoršení jakosti ovzduší</u>	16
<u>Lesní požár</u>	17
<u>Požár v zástavbě</u>	18
<u>Nebezpečí výbuchu</u>	19
<u>Výbuch</u>	20
<u>Destrukce budov a mostů</u>	21
<u>Rozsáhlé havárie v dopravě - silniční, železniční, pád letadla</u>	22
<u>Únik nebezpečných škodlivin do ovzduší</u>	23
<u>Kontaminace vody a půdy</u>	24
<u>Radiační havárie Jaderné elektrárny Temelín</u>	25
<u>Radiační nehoda</u>	26
<u>Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu</u>	27
<u>Přerušení dodávek elektrického proudu velkého rozsahu</u>	28
<u>Přerušení dodávek plynu</u>	29

Událost, situace	strana
<u>Přerušení dodávek tepla</u>	30
<u>Narušení komunikačních sítí a informačních systémů</u>	31
<u>Narušení dodávek potravin velkého rozsahu</u>	32
<u>Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu - ropná nouze</u>	33

Klasická povodeň s vyhlásováním stupňů povodňové aktivity

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Příčinou těchto povodní jsou především dlouhodobé dešťové srážky, prudké tání sněhu nebo příválový déšť na horním toku. Vzhledem k tomu, že nebezpečí narůstá postupně, vyhláší se podle výšek hladiny vodních toků na jednotlivých místech stupně povodňové aktivity:

1. SPA – stav bdělosti (nastává při nebezpečí povodně a zaniká pominutím příčin).
2. SPA – stav pohotovosti (vyhláší povodňové orgány).
3. SPA – stav ohrožení (vyhláší povodňové orgány).

Tyto stupně budou obci předávány povodňovými orgány ORP (odborem životního prostředí, povodňovou komisí ORP) formou telefonního sdělení a SMS zprávou. Varování a výstrahy ČHMÚ nebo Povodí s.p. budou zasílány formou e-mailů od HZS Jč kraje.

Dopady

- zvýšení hladin vodních toků a zaplavování jejich okolí;
- zatopení obytných i neobytných domů, strhávání lehkých staveb;
- dočasná nebo úplná ztráta obydlí, výrobních kapacit;
- narušení komunikací;
- znečištění zdrojů pitné vody;
- uvíznutí osob v zatopených nemovitostech;
- ohrožení hospodářského zvířectva;
- ohrožení osob druhotnými následky.

Prováděná opatření

Při 1. SPA

- příjem přicházejících zpráv, vyhodnocování situace;
- povodňový plán obce (města) dát na viditelné místo;
- ujasnit si činnost při záplavách, prováděných opatření při vyšších SPA;
- provést informování členů obecní (městské) povodňové komise;
- být ve spojení s povodňovou komisí ORP, vzájemná výměna informací;
- průběžně sledovat zprávy o stavu vody ve vodních tocích a vývoji počasí v hromadných sdělovacích prostředcích.
-

Při 2. SPA

- svolat povodňovou komisi obce (města), kde není tak radu obce;
- vyrozumět majitele nemovitostí v záplavovém pásmu o vyhlášení 2. SPA;
- sledovat stav toku v katastru obce (stanovit povodňové hlídky) s důrazem na nejohroženější místa;
- příjem přicházejících zpráv, kontakt s povodňovou komisí ORP, vzájemná výměna informací;
- v případě potřeby a nepříznivé prognózy informovat obyvatele obce (města);
- v případě nepříznivé prognózy zpohotovit zdroje pro řešení této situace, provést organizační přípravu k evakuaci osob a hospodářského zvířectva;
- v případě potřeby organizovat přípravu k budování protipovodňových zábran, popř. tyto zábrany stavět.

Při 3. SPA

- v případě potřeby provést evakuaci osob (popř. hospodářského zvířectva) z ohrožených míst;
- být ve spojení s povodňovou komisí ORP, přebírat zprávy, sdělovat jí své požadavky;
- v rámci možností zabezpečit nouzové ubytování a stravování evakuovaných osobám (pokud nemají jinou možnost ubytování);
- nepřetržitě sledovat vodní tok v obci s důrazem na ohrožená místa;
- spolupracovat s profesionálními záchranářskými jednotkami.

Při vyhlášení krizového stavu

Koordinaci záchranných a likvidačních prací v rámci správního obvodu přebírá krizový štáb ORP. Po jeho vyhlášení je nutno ihned vyvěsit nařízení o jeho vyhlášení na úřední desky obce (města) a informovat občany. Dále pokračovat v plnění potřebných úkolů a zavádět stanovená krizová opatření na území obce (města)

Blesková povodeň

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Bouřkové povodně v letním období jsou způsobené krátkodobými srážkami velké intenzity. V průběhu několika desítek minut může napadnout několik desítek centimetrů srážek, které půda nepojme a voda smíšená s bahnem proudí korytem, jehož hladina se velmi rychle zvedá, nebo volným terénem. Tato událost zasahuje malé území, má velmi rychlý průběh a může mít katastrofální následky.

Dopady

- možnost úmrtí a poškození zdraví osob, které se nestačily evakuovat nebo utéci do bezpečných míst;
- těžké psychické narušení postižených osob;
- zničení nebo silné poškození majetku, budov, výrobních kapacit a infrastruktury na postiženém území;
- zničené životní prostředí ve velkém rozsahu násobené silnými nánosy bahna, trosek a s hrozbou epidemií;
- ztráta obydlí, nápor na sociální systém.

Prováděná opatření

- vyrozumění orgánů krizového řízení, varování obyvatelstva;
- evakuace osob, zvířat, majetku;
- zabezpečení nouzového přežití obyvatelstva;
- zabezpečení pořádkové služby;
- provádění záchranných a likvidačních prací;
- průběžné informování obyvatelstva všemi dostupnými prostředky;
- vyhledávání a identifikace zemřelých osob;
- vyhledávání a likvidace uhynulých zvířat;
- zahájení sanačních a obnovovacích prací, řešení dopadů na infrastrukturu;
- distribuce nabízení humanitární pomoci potřebným.

Zvláštní povodeň – narušení hrází vodohospodářských děl

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Zvláštní povodně vznikají v důsledku protržení hrází vodních děl (přehrad nebo rybníků) nebo zvláštní manipulace na vodním díle. V důsledku protržení hráze vznikne přívalová (průlomová) vlna zaplavující velké území. Rozsah zaplaveného území a dopady události jsou závislé na množství zadržené vody ve vodním díle, konfiguraci terénu pod vodním dílem, rychlosti průběhu protržení hráze, velikosti zástavby v zátopové oblasti.

Příčinami jsou zejména špatná a zanedbaná údržba vodních hrází, dlouhotrvající srážky s přívalovými dešti, které způsobí přelítí hráze (zvláště sypané), sesuvy půdy, zemětřesení, zlý úmysl, pád meteoritu na korunu hráze.

Dopady

- možnost úmrtí a poškození zdraví velkého počtu osob, které se nestačily evakuovat;
- těžké psychické narušení evakuovaných obyvatel bez jakýchkoli prostředků;
- zničení nebo silné poškození veškerého majetku, budov, výrobních kapacit a infrastruktury na postiženém území bez rozdílu jeho vlastnictví;
- nedostatek pitné vody, energií, prostředků a služeb na území souvisejícím, kde je zvýšen počet obyvatel o evakuované;
- zničené životní prostředí násobené silnými nánosy bahna, trosek, velká možnost vzniku epidemií, epizootií a epifytií, vyplývající z velkých ztrát na životech obyvatel, zvířat a tlejících organických látek a možných úniků nebezpečných chemických látek;
- narušení veřejných dopravních služeb, zásobování pohonnými hmotami, mobility obyvatelstva;
- ekonomické dopady v důsledku zničení výrobních kapacit, růst nezaměstnanosti;
- likvidace sociálních služeb a jistot, sociální systémy na dlouhou dobu nahrazeny nouzovým přežitím obyvatelstva;
- problémy s pojišťovacími službami spojené se ztrátou osobních dokladů a pojistek.

Prováděná opatření

- sledování skutečností indikujících zvláštní povodeň – vysoká hladina vody v nádrži po předchozích přívalových deštích a náhlý příchod nových přívalových dešťů, extrémně rychlý nárůst průtoků oproti přirozené povodni (pokud nejde o bleskovou povodeň z přívalových dešťů);
- varování obyvatelstva všemi dostupnými prostředky, vyrozumění KOPIS HZS (pokud od něho nepřišlo varování);
- evakuace obyvatel, zabezpečení jejich nouzového přežití;
- nouzové zásobování pitnou vodou, řešení dopadů na infrastrukturu;
- vyvedení hospodářských zvířat;
- provádění záchranných prací;
- zabezpečení pořádkové služby, střežení vyevakovaných míst;
- zabezpečení zdravotnické a hygienické služby;
- identifikace a odvoz zemřelých;
- zabezpečení odvozu odpadů;
- asanační práce, obnova území.

Nahromadění vody ucpáním řečiště

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Nejobvyklejší příčinou ucpání řečiště jsou ledové nápěchy v korytě. K těmto situacím dochází obvykle při zvýšeném průtoku vody, který rozláme ledovou pokrývku. Výskyt nápěchů závisí na velikosti a trvání mrazů a na průchodnosti koryta pro ledové kry. Místa na vodních tocích, která jsou náchylná ke tvorbě ledových nápěchů a jsou většinou známa správci vodního toku. Další příčinou ucpání řečiště může být zatarasení zúžených profilů (např. mostků nebo propustků) plovoucími předměty připlavenými při povodni.

Dopady

- zvyšování hladiny vody nad místem ucpání řečiště;
- ohrožení domů a komunikací zatopením.

Prováděná opatření

- znalost míst, kde k takovýmto jevům dochází;
- preventivní čištění propustků;
- sledování chodu ledů;
- sledování zúžených průtočných profilů při povodni;
- evakuace ohrožených osob a hospodářských zvířat, zabezpečení jejich nouzového přežití.

Krupobití

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Krupobití je jev, vyskytující se v našich zeměpisných šířkách. Dochází k němu zpravidla v letních měsících, obvykle bývá doprovázeno bouřkou. Velikost krup se může pohybovat v průměru až několika centimetrů, jejich ničivý účinek spočívá v kinetické energii.

Dopady

- poranění osob pohybujících se na volném prostranství, někdy může dojít i k úmrtí;
- poškození střech, skleníků a lehkých staveb;
- poranění volně pasoucích se hospodářských zvířat;
- poškození karosérií automobilů;
- zničení polních kultur.

Prováděná opatření

- vyhledání úkrytu volně se pohybujícími osobami;
- provizorní překrytí poškozených střech fóliemi, jejich následná oprava;
- ošetření poraněných hospodářských zvířat, popř. jejich utracení;
- zaorání zničených polních kultur.

Větrná smršť, orkán, tornádo

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Tento jev vzniká vyrovnáváním tlaků v zemské atmosféře. Náporů větru způsobují značné škody. Kritická rychlost větru, při níž začíná docházet k materiálním škodám je 70 km/h. Do rychlosti větru přibližně do 130 km/h se dospělý zdravý člověk udrží na nohou. O blízkosti se větrné smršti včetně udaného směru větru se občané dozvědí z hromadných sdělovacích prostředků. V našich zeměpisných šířkách se může vyskytnout i tornádo. Je to postupující vzdušný vír o průměru několika desítek až stovek metrů s devastujícími účinky. Rychlost postupu víru je v řádu jednotek km/h, rychlost rotace vzdušným mas ve víru jsou stovky km/h.

Vztah pro přepočtení rychlosti větru udané v povětrnostních zprávách:

$$10 \text{ m/s (m} \cdot \text{s}^{-1}) = 36 \text{ km/h (km} \cdot \text{h}^{-1})$$

Nebo pomůcka: rychlost větru udanou v m/s vynásobit 4krát a odečíst 10 procent.

Dopady

- výškové zlomy a vývraty v lesních porostech i samostatně stojících stromů;
- usmrcení nebo zranění osob a hospodářských zvířat (padajícími stromy, létajícími předměty);
- zatarasění komunikací polomy, uvíznutí dopravních prostředků v nich, izolace samot;
- poškození staveb, zejména jejich střech;
- zvýšená možnost vzniku dopravních havárií v důsledku vybočení ze směru jízdy vlivem větrného náporu;
- poškození a ztržení vzdušných vedení (elektrických, telefonních);
- poškození stožárů.

Prováděná opatření

Před příchodem smršti

- přebírat varování a výstrahy ČHMÚ zasílané e-mailu prostřednictvím HZS Jč kraje a obce s rozšířenou působností, řídit se jejich doporučeními;
- bedlivě sledovat meteorologické zprávy v hromadných sdělovacích prostředcích;
- je-li to potřebné a v obci možné, informovat obyvatele o nastávající situaci s doporučením jejich chování při přechodu smršti (nevycházet z domů, není-li to nezbytně nutné; nevyjíždět s vozidly, není-li to nezbytně nutné; auta dát do garáží nebo na závětrnou stranu budov; zavřít okna a dveře; dodatečné ukotvení stožárů a předmětů s vysoko položeným těžištěm; sledování informací).

Po přechodu smršti

- mobilizace dostupných mechanizačních prostředků a pracovních sil;
- je-li to nutné vydání nařízení o zákazu vstup do lesa;
- zahájení prací na likvidaci následků větrné smršti; přednostně provést uvolnění komunikací pro příjezd záchranných a pomocných jednotek;
- řešit nouzové ubytování osobám, které v důsledku větrné smršti přišly o přístřeší;
- spolupracovat s velitelem zásahu;
- průběžně informovat obyvatele o situaci a prováděných opatřeních;
- reagovat na požadavky občanů.

Obtížná vedra

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Tyto situace vznikají v letních měsících v důsledku setrvání tlakových výší nad územím v kombinaci s prouděním teplého suchého vzduchu. Teploty tak po několik týdnů mohou dosahovat více než 30 °C.

Dopady

- nárůst zdravotních potíží rizikových skupin obyvatelstva (kardiaci, astmatici, dlouhodobě nemocní), někdy i úmrtí těchto osob;
- zvýšený odpar vody, zátěžové biologické procesy ve vodních nádržích (hnilobné procesy, výskyt vodních řas, sinic apod.);
- snížení průtoku vody ve vodotečích, zhoršení její kvality, nemožnost její úpravy na pitnou vodu;
- snížení hladiny spodních vod;
- zvýšené riziko vzniku požárů, zejména lesních.

Prováděná opatření

- zdravotní osvěta mezi obyvatelstvem pomocí hromadných sdělovacích prostředků;
- kontrola kvality pitné vody, zajištění nouzového zásobování pitnou vodou;
- v případě potřeby zavádění regulačních opatření pro odběr vody (viz situace narušení dodávek vody);
- opatření v chovech hospodářských zvířat;
- kropení komunikací (za předpokladu dostatku vody);
- zákaz koupání v silně znečištěných nádržích;
- zákaz rozdělávání ohňů a jiné manipulace s ohněm v lesích.

Silné mrazy

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Jedná se o dlouhodobé působení nepříznivého meteorologického jevu v zimním období, který může nastat v důsledku vpádu velmi studeného arktického vzduchu a v důsledku dlouhodobého působení sibiřské tlakové výše nad středoevropskou částí kontinentu. Výše popsaný stav může způsobit situaci, kdy teplota vzduchu poklesne dlouhodobě (i po několik týdnů) pod minus 20 °C.

Dopady

- nenadálé nebo skokové zvýšení odběru energií v důsledku zvýšení nároků na okamžitou spotřebu pro zabezpečení výroby a života obyvatelstva; v důsledku přetížení energetických sítí může dojít k vyhlášení stavu nouze v energetice;
- narušení dodávek vody v důsledku zamrznutí potrubí, praskání potrubí;
- narušení dopravy v důsledku nepojízdnosti dopravních prostředků nebo narušení dopravních staveb, zhoršení dopravní obslužnosti;
- možnost ohrožení životů a zdraví obyvatelstva při pobytu ve venkovních prostorách nebo v prostorách s přerušovanou dodávkou tepla;
- vznik možných epidemií z nedostatečné hygieny a nečistoty – zamrzlé odpady;
- snížení akceschopnosti správních úřadů, záchranných sborů a havarijních služeb.

Prováděná opatření

- sledovat předpokládaný vývoj počasí;
- sledovat stav dodávek vody obyvatelstvu, v případě zamrznutí vodovodních řádů činit opatření k jejich opravě a náhradnímu zásobování vodou;
- v případě provádění regulačních opatření v energetice seznámit s nimi obyvatelstvo způsobem v obci obvyklým;
- sledovat stav dopravní obslužnosti v obci (hromadná veřejná doprava, zásobování), činit opatření k udržení navykklých standardů;
- zajištění výpomoci při údržbě komunikací a obnově energetických sítí a služeb;
- řešení situace občanů, kteří se ocitli v situaci, kdy nemohou vytápět svá obydlí (zřízení hromadných ohříváren apod.), zajištění případné evakuace a zdravotní péče;
- zajištění odvozu komunálního odpadu ve ztížených podmínkách;
- po odeznění situace provádění kontrol inženýrských sítí.

Sněhová kalamita

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Sněhové kalamity nastávají v zimním období, kdy v krátkém časovém úseku (hodiny, dny) napadne velké množství sněhu (desítky cm). V kombinaci s mrazem, čerstvým větrem mohou vznikat těžko průchodné závěje.

Dopady

- zablokování pozemních komunikací, jejich zhoršená sjízdnost či neprůjezdnost;
- zvýšené množství dopravních nehod, uvíznutí dopravních prostředků na komunikacích;
- zhoršení dopravní obslužnosti (doprava do škol, zaměstnání, zásobování, ošetřování pacientů v domácím léčení, rozvoz pošty a zajištění ostatních služeb);
- prodloužení dojezdových časů složek IZS;
- izolace odlehlých místních částí a samot;
- poškození porostů a střech staveb (zejména plochých) vlivem tíhy sněhu;
- vznik nebezpečných rampouchů na střechách;
- pád sněhových mas, zmrazků, ledových tříští ze šikmých střech.

Prováděná opatření

- uvolňování a zprůjezdňování komunikací jejich správci;
- sledování dopravní obslužnosti v obci a řešení dopadů jejího zhoršení;
- údržba chodníků;
- v případě vzniku rampouchů opatření k bezpečnému průchodu chodců;
- kontakt s odlehlými místy, která jsou izolována, zajišťování potřeb občanů v nich;
- sledování výšky sněhu na plochých střechách, případné odklizení sněhu z nich jejich majiteli;
- odstraňování rampouchů a sněhových mas na střechách ohrožujících chodce a automobily.

Námrazová kalamita

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

K námrazové kalamitě dochází v zimním období za situace, kdy je vysoká vlhkost vzduchu a teploty pod bodem mrazu. Vlivem těchto jevů dochází k vytváření ledového krunýře na povrchu, stromech, volně umístěné technice, drátech elektrického vedení apod.

Dopady

- obtížná průjezdnost komunikací, zvýšené množství dopravních nehod;
- obtížná průchodnost chodníků pro pěší, zvýšené množství úrazů chodců;
- možnost ztržení elektrických a telefonních vedení vlivem tvorby námrazy na drátech;
- výškové zlomy v lesních porostech.

Prováděná opatření

- omezení pohybu osob a dopravních prostředků;
- zajištění posypu komunikací a chodníků;
- odstraňování námrazy na elektrických vedeních a řešení výpadků elektrického proudu energetickou společností;
- odstraňování poškozených stromů, které svými zlomy ohrožují okolí.

Epidemie, pandemie – hromadné nákazy osob

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Epidemií se rozumí takový výskyt infekčního onemocnění, kdy se v místní a časové souvislosti (tj. ve stejné lokalitě a přibližně stejném čase) zvýší onemocnění nad hranici obvyklou v dané lokalitě a daném období. Většinou je řešena běžnými postupy v oblasti zdravotnictví.

Pandemie je definována jako rozsáhlý výskyt onemocnění, který významně převyšuje obvykle očekávané hodnoty incidence těchto onemocnění v daném místě a čase na území více států či dokonce kontinentů. Krizová situace v důsledku pandemie bude charakterizována onemocněním velkého počtu obyvatel v relativně krátkém časovém období, zvýšenou úmrtností osob za zdravotně rizikových skupin obyvatelstva.

Dopady

- zvýšený počet nemocných osob, u vysoce virulentních onemocnění zvýšený počet úmrtí;
- zvýšená pracovní neschopnost, neúčast na školním vyučování;
- změna v režimu jeslí, mateřských škol, školních jídelen, školních družin;
- možná psychická postižení nemocných a rodinných příslušníků, panika;
- dopady na fungování kritické infrastruktury, omezení její činnosti v důsledku zvýšené nemocnosti (energetika, vodní hospodářství, doprava, veřejná správa, nouzové služby, zásobování apod.).

Prováděná opatření

- odborná opatření budou prováděna orgány zdravotní péče;
- informování obyvatelstva o přijímaných opatřeních;
- zajištění vykonávání péče o děti a mládež, o které se nemohou postarat rodiče nebo jiný zákonný zástupce, zajištění péče o nesoběstačné osoby;
- zajištění nejnutnějšího chodu kritické infrastruktury v obci, činnosti obce;
- karanténní opatření;
- vydání obecné vyhlášky (v případě pokynu orgánů veřejného zdraví) se zákazem pořádání hromadných akcí;
- opatření v hromadné dopravě.

Epizootie – hromadné nákazy zvířat

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Běžná onemocnění zvířat řeší orgány veterinární správy. Majitelé chovů zvířat jsou odpovědní za hlášení onemocnění ve svých chovech. V případě většího rozsahu onemocnění jsou realizována orgány veterinární správy mimořádná veterinární opatření. Při velkém rozsahu je možno vyhlásit krizový stav. Rychlost vzniku nákazy je závislé na vlastnostech původce, způsobu přenosu, včasnosti diagnostiky, rychlosti přijímaných opatření, zemědělské charakteristice ohniska nákazy (koncentrace velkochovů zvířat). Krizová situace reálně vznikne v případě výskytu slintavky a kulhavky. Další možné problémové nákazy jsou klasický mor prasat, aviární influenza (chřipka ptáků, mor drůbeže), newcastleská choroba drůbeže popř. další choroby uvedené ve veterinárním zákoně.

Dopady

- v případě SLAK uzavření obcí v ochranném pásmu;
- sekundární dopady na životy osob (psychika);
- hromadná ztráta na utracených zvířatech, ekonomické ztráty;
- poškození životního prostředí, zvláště ovzduší, zejména v případě likvidace utracené zvěře pálením ale i dopady na volně žijící zvěř v případě jejího onemocnění;
- v případě uzavření obcí sociální dopady (omezení poskytovaných služeb, zastavení možnosti dojíždění do zaměstnání, škol, úřadů a zdravotnických zařízení);
- dopravní omezení;
- možné poškození vodních zdrojů;
- vznik dalších ohnisek nákazy.

Prováděná opatření

- odpovědnost za řešení nebezpečných nákaz nesou orgány veterinární správy, při jejich likvidaci se počítá i se zapojením složek IZS;
- spolupráce majitele chovu, popř. starosty s velitelem zásahu;
- opatření jsou plánována a prováděna podle druhu nakažlivé nemoci, druhu vnímavých zvířat a dalších skutečností;
- informování obyvatel;
- stanovení ochranného pásma (3 km) a kontrolovaného pásma (7 km);
- utrácení zvířat;
- likvidace těl utracených zvířat – odvoz do asanačních podniků, v krajních případech zahrabáním nebo pálením;
- desinfekce, desinsekce, deratizace;
- v případě uzavření obce zajištění chodu života a potřeb jejích obyvatel;
- opatření v dopravě.

Epifytie – hromadné nákazy polních a lesních kultur

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Epifytie zasáhne rozsáhlé pěstitelské plochy. Svou podstatou může ovlivnit pouze ekonomické výsledky pěstitelů (majitelů postižených ploch) a menší provozy závislé na příslušných smluvních dodávkách. Nepředpokládá se vyhlášení krizového stavu. Epifytie mohou vzniknout vlivem klimatických faktorů, rozšířením původců chorob, rozšířením živočišných škůdců, únikem nebezpečných látek.

Dopady

- v případě požití osobami, nebo krmení zvířat napadenými mykotoxiny dochází k otravě osob nebo zvířat;
- zničení polních kultur nebo nemožnost jejich dalšího využití;
- ekonomické ztráty vyplývající ze ztráty úrody;
- částečné narušení užívání rekreačních oblastí a poškození flóry v chráněných územích.

Prováděná opatření

Provádění rostlinolékařských opatření nařízených orgány Státní rostlinolékařské služby. Předpokládá se nasazení sil a prostředků pěstitelů, odborných firem, orgánů SRS, v případě epifytie velkého rozsahu i vybraných složek IZS. Při rozsáhlé epifytii se nařizují opatření v tomto rozsahu:

- zákaz, omezení, nebo stanovení zvláštních podmínek pro pěstování, sklizeň, úpravu, uvádění do oběhu rostlin a rostlinných produktů;
- zákaz nebo stanovení zvláštních podmínek používání pozemků, skladů, provozů nebo zařízení, přemísťování rostlin, produktů, zeminy, statkových hnojiv, kompostů a živočichů, kteří mohou být nositeli choroby;
- jednorázové ničení rostlin, produktů a jiných předmětů napadených nebo podezřelých z nákazy;
- jednorázová asanace pozemků, skladů, provozních prostorů strojů;
- jednorázové povinné ošetření rostlin;
- stanovení zvláštních podmínek k ochraně organismů;
- zákaz uvádění do oběhu a používání přípravků nebo mechanizačních prostředků;
- vymezení karanténního území a oddělovací zóny;
- včas informovat obyvatelstvo o přijatých opatřeních z hlediska zákazu konzumace produktů z napadených kultur.

Sesuvy půdy a skal, svahové pohyby

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Ke svahovým pohybům dochází při přírodním nebo umělém porušení stability svahů. Obecně je považován za nebezpečný takový svah, jehož sklon je větší než 25°. Nestabilitu svahů způsobuje zemětřesení nebo více než kritické zvýšení obsahu vody v horninách (dlouhodobé deště, vývěr podzemních pramenů). Rychlost posunu vrstev je různá podle konkrétních podmínek. V našich podmínkách je nejpravděpodobnější rychlost od téměř nepatrných posunů do několika metrů za den. Z tohoto předpokladu vychází, že bude dostatek času na prováděná opatření. Zvláštním případem je sesunutí uvolněných kamenů ze skal.

Dopady

- lokální ohrožení a poničení budov a majetku;
- ztráta přístřeší postižených osob;
- přerušení komunikací;
- narušení inženýrských sítí;
- přehrazení vodotečí.

Prováděná opatření

- informování obyvatelstva;
- zabezpečovací práce;
- evakuace obyvatelstva z ohrožených míst včetně jeho všestranného zabezpečení;
- zabezpečení ubytování osob, které v důsledku situace přišly o přístřeší;
- opatření v dopravě, sanační práce, stanovení a vytýčení objížděk;
- uvolňování vodních toků.

Havarijní zhoršení jakosti ovzduší

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Vzniká při dlouhotrvající teplotní inverzi a slabým větrem pod 2 m.s^{-1} . Může se jednat o smogovou situaci, kdy jsou překročeny imisní limity SO_2 a NO_x , nebo jako důsledek rozsáhlého požáru se značným vývinem nebezpečných zplodin. Tato situace se vyvíjí v řádu jednotek hodin, v případě masivního úniku nebezpečných látek vzniká bezprostředně. Může trvat několik dnů, max. týdnů. Vzniklou meteorologickou situací, která indikuje dlouhodobě inverzní situace je anticyklonální povětrnostní situace zasahující nad území ČR a zároveň klesající rychlost vzduchu.

Dopady

- zvýšená zdravotní zátěž obyvatel s rizikem vyšší úmrtnosti, dýchací potíže u astmatiků a jiných rizikových skupin osob;
- znehodnocování materiálů, budov, historických památek a monumentů;
- znehodnocení půdy, vegetace a jiných složek životního prostředí;
- vlivem zvýšené nemocnosti obyvatelstva zvýšení rozsahu využívání zdravotnické péče.

Provádění opatření

- informování obyvatelstva o situaci, varování;
- omezení pohybu osob na volném prostranství;
- omezení větrání bytů;
- omezení provozu motorových vozidel;
- omezení provozu lokálních zdrojů znečišťování ovzduší;
- likvidace zdroje (např. požáru) uvolňujícího nebezpečné škodliviny do ovzduší;
- opatření k osobám vykazujícím zdravotní potíže;
- očista, popř. dekontaminace terénu, budov, materiálu.

Lesní požár

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Lesní požáry se podle místa hoření dělí na podzemní (kořenové), pozemní a korunové. Nejnebezpečnější a nejhůře zvladatelné jsou korunové požáry lesního masivu. Mohou se šířit při silném větru velkou rychlostí. Příčinami a původci lesních požárů a faktory ovlivňujícími jejich šíření a likvidaci jsou – velká vedra, nadměrné sucho, silný vítr, nepříznivý směr větru, hustý porost, špatná dostupnost pro požární techniku, špatná dostupnost vodních zdrojů, suché a snadno hořlavé lesní porosty, složení lesních porostů, špatná přístupnost k požáru (přírodní překážky, vodní toky), nedbalost (ohně v lese, kuřáci), zlý úmysl, technické příčiny (železnice, lesní práce), blesk apod.

Dopady

- nebezpečí otravy zplodinami hoření, popálení či uhoření osob;
- v případě rychlého šíření požáru znemožnění ústupových cest a zhoršení podmínek evakuace osob v zasažené oblasti;
- přerušení dopravních komunikací a inženýrských sítí vedoucích přes les;
- zničení rozsáhlé lesní plochy a přilehlé zemědělské plochy;
- úplné zničení chatových oblastí, poškození obytných, hospodářských a průmyslových budov;
- ohrožení chovů hospodářských zvířat a nadměrný úhyn lesní zvěře;
- znečištění životního prostředí zplodinami hoření;
- narušení reliéfu krajiny, flóry, fauny, chráněných území a rekreačních oblastí;
- porušení zásobáren pitné vody.

Prováděná opatření

Preventivní opatření

- zákaz rozdělávání ohňů v přírodním prostředí a spalování hořlavých látek (odpad, suchá tráva, plevel, větve apod.) na volném prostranství (nařízení kraje);
- zákaz pálení v lesích;
- využití všech možností kontroly (lesní dělníci, myslivci, lesní stráž);
- vlastník nebo uživatel lesů v souvislých lesních porostech o celkové výměře vyšší než 50 ha je povinen zabezpečit v období sucha opatření pro včasné zjištění požárů v lesích a proti jeho šíření pomocí hlídkové služby s potřebným množstvím sil a prostředků požární ochrany (pokud tak neučiní Ministerstvo zemědělství podle zvláštního zákona).

Opatření při požáru

- hašení požáru hasičskými jednotkami, další záchranné práce, spolupráce s velitelem zásahu;
- zabezpečování zdrojů vody pro hašení požáru;
- záchrana osob a jejich evakuace z ohrožených míst, zajištění nezbytných podmínek pro jejich nouzové přežití (ubytování, stravování, ostatní potřeby);
- opatření ve vlečce kouře (zákaz větrání, vycházení apod.) je-li to nezbytné;
- zajištění dopravních uzávěr, odklonu dopravy;
- záchrana hospodářských zvířat a majetku;
- řešení dopadů na inženýrské sítě;
- řešení situace osob, které přišly u přístřeší.

Požár v zástavbě

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Požár je nekontrolované hoření. Poškozuje a ničí hmotné statky, zraňuje či usmrcuje osoby. Velký rozsah může mít požár v místech soustředění velkého množství hořlavých látek. Likvidaci požárů provádějí hasičské jednotky (profesionální i dobrovolné).

Dopady

- ztráty na životech, zdraví, materiální ztráty;
- uvíznutí osob v hořícím objektu;
- nebezpečí dalšího šíření ohně;
- rozrušení zástavby;
- možnost vedlejších následků (vývin nebezpečných škodlivin v důsledku požáru, kontaminace vody a půdy);
- přerušení inženýrských sítí;
- narušení dopravy;
- ztráta přístřeší postižených osob.

Prováděná opatření

- vyrozumění Hasičského záchranného sboru (svolání JPO obce);
- za způsob hašení požáru a nasazení sil a prostředků odpovídá velitel zásahu;
- je-li to potřebné, spolupráce starosty s velitelem zásahu;
- v případě nutnosti informovat obyvatelstvo;
- zamezit šíření paniky;
- došlo-li k vedlejším účinkům, provádět další potřebná opatření;
- organizovat zabezpečení náhradního ubytování a stravování osob, které v důsledku požáru přišly o přístřeší.

Nebezpečí výbuchu

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Tato událost nezpůsobuje žádnou škodu, je však potencionální hrozbou, která může rozsáhlé škody na životech, zdraví, majetku a životním prostředí způsobit. Příčinami této situace jsou únik plynu, překročení technologických hodnot, umístění nástražných výbušných systémů, havarovaná munice, nález nevybuchlé munice.

Dopady

- ohrožení místa zdroje potencionálního výbuchu a jeho okolí;
- zastavení prováděných běžných činností v ohrožených místech.

Prováděná opatření

- vlastní zásah provádí jednotky IZS (Policie ČR, HZS) podle svých metodik;
- spolupráce starosty, provozovatele objektu s velitelem zásahu;
- evakuace objektu a ohroženého okolí;
- po pominutí nebezpečí návrat do normálního života.

Výbuch

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Výbuch je fyzikálně-chemický děj, při kterém dochází k prudkému uvolnění energie. Může jít buď o explozi (způsobenou uvolněním tlaku v nádobě – tlakové lahve, potrubí apod.), nebo o detonaci (způsobenou bleskovou chemickou reakcí). Výbušnou směs mohou vytvořit zejména plyny, páry hořlavých kapalin, prachy, výbušniny. Po výbuchu vznikne v jeho okolí destrukční pásmo kruhového tvaru, s největšími ničivými účinky uprostřed. K výbuchu může dojít v zástavbě nebo ve volném terénu. Výbuch může vyvolat řadu dalších následků, tzv. dominoefekt (např. požár, kontaminaci apod.)

Dopady

- destrukce budov v okolí, narušení konstrukcí;
- usmrcení a poranění osob do značné vzdálenosti (např. ztráta vědomí, poškození sluchu);
- vznik paniky a ztráty orientace osob;
- zasažení, zatarasění nebo poškození nástupních ploch, zásahových a únikových cest, komunikací;
- druhotná zranění v destrukčním pásmu;
- vznik, rozšíření požáru, doutnání v závalech;
- rozrušení a poškození inženýrských sítí;
- uvolnění toxických látek nebo zplodin hoření;
- únik kapalin a plynů z technologického zařízení.

Prováděná opatření

- zásah provádí složky IZS podle svých metodik (uzavření prostoru, vynášení zraněných a mrtvých, jejich identifikace, řešení druhotných následků, zdravotnická pomoc);
- spolupráce starosty s velitelem zásahu;
- zabránění panice;
- informování obyvatel o situaci s důrazem na zákaz vstupu do destrukčního pásma a okolí;
- organizování zabezpečení ubytování a stravování osob, které přišly o přístřeší, řešení jejich sociální situace, psychologické pomoci;
- řešení dopravního systému a dopravní obslužnosti v okolí výbuchu.

Destrukce budov a mostů

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Jedná se o deformaci staveb, narušení jejich pevnosti a stability a v důsledku toho k jejich zřícení. Příčinami destrukce jsou:

- přetížení, místní nebo celková ztráta pevnosti;
- nedostačující projekční řešení a neodůvodněné změny v projektu;
- nekvalitní práce při montáži a stavbě nosné konstrukce;
- narušení pravidel užívání stavby;
- havárie v důsledku únavy, koroze a stárnutí materiálu;
- neúměrné zemní a výkopové práce v okolí stavby;
- defektní základ, na němž je stavba vybudována;
- harmonické kmity;
- nepředvídané živelní pohromy.

Dopady

- primární a sekundární zavalení osob, usmrcení;
- narušení únikových cest (výtahy, schodiště), destrukční účinky plynu;
- narušení statiky budov;
- porušení inženýrských sítí;
- ztížení přístupových cest k budově;
- postižení osob ztrátou obydlí;
- u výrobních objektů ekonomické ztráty, nezaměstnanost;
- u destrukce mostů ztížená dopravní obslužnost.

Okamžitě po destrukci je zapotřebí vzít v úvahu druhotné následky a nebezpečí z nich plynoucí a ohrožující okolí, které mohou vzniknout narušením inženýrských sítí (plyn, elektřina, voda)

Prováděná opatření

- vyrozumění složek IZS;
- zamezení panice;
- uzavření uzávěrů plynu, vody, elektřiny;
- uvolnění přístupových cest pro průjezd záchranných jednotek;
- provádění záchranných a likvidačních prací jednotkami IZS (vyhledávání a uvolňování osob ze závalů, poskytování zdravotnické pomoci;
- zabránění vstupu nepovolaných osob do místa prováděných záchranných prací;
- organizace opatření k zamezení druhotných následků (převísle panely, inženýrské sítě apod.);
- zabezpečení ubytování a stravování osob, které přišly o přístřeší, řešení sociálních dopadů;
- odvoz usmrcených osob;
- zahájení prací na odklizení trosk.

Rozsáhlé havárie v dopravě – silniční, železniční, pád letadla

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

K dopravním nehodám dochází denně a jsou řešeny běžnými postupy složek integrovaného záchranného systému. K těmto situacím dochází při nedodržení předpisů v dopravě, popř. uplatnění vyšší moci. Rozsáhlé havárie jsou charakterizovány rozsáhlými ztrátami na životech i materiálními ztrátami. Může po nich následovat tzv. dominoefekt, tj. řetězení devastujících událostí (např. požár, únik škodlivin do ovzduší, kontaminace vody a půdy, výbuch apod.). V těchto případech je nutno postupovat podle pokynů pro tyto události. Je nutno počítat se změněnou psychikou a chováním jak postižených, tak záchranářů a obyvatelstva v okolí.

Dopady

- rozsáhlé ztráty na životech, hromadná poranění a ztráty materiální;
- vznik požárů;
- rozrušení inženýrských sítí a budov;
- vznik zátarasů na přístupových komunikacích, nutnost objízdných tras;
- kontaminace vody a půdy;
- možnost úniku nebezpečných škodlivin;
- druhotná poranění osob;
- při letecké katastrofě postižení rozsáhlého prostoru.

Prováděná opatření

- zásah složek IZS na místě havárie;
- je-li to nutné, uklidnit psychiku okolního obyvatelstva (např. pomocí místního rozhlasu, osobním jednáním apod.), není-li to nutné, na situaci neupozorňovat;
- v případě potřeby spolupráce s velitelem zásahu a plnění jeho požadavků.

Únik nebezpečných škodlivin do ovzduší

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Nebezpečné škodliviny se dostávají do ovzduší zpravidla po narušení zásobníků a rozvodů v objektech tyto látky provozujících nebo v důsledku havárií (silničních i železničních) při přepravě těchto látek. Dále nebezpečné škodliviny mohou vznikat při požárech objektů, ve kterých jsou umístěny látky, které hořením nebezpečné škodliviny vyvíjí. Oblaky těchto látek se pak šíří ovzduším a negativně působí na osoby a ostatní živé organismy. Oblak se šíří po směru přízemního větru. Rozloha oblasti zamořené nebezpečnou škodlivinou závisí na druhu a množství uniklé škodliviny, meteorologických podmínkách a charakteru terénu a zástavby. Tvar zamořené oblasti je předpokládán ve tvaru kruhové výseče (cca do 40°) s vrcholem v místě úniku orientované ve směru přízemního větru.

Dopady

- ohrožení životů a zdraví osob v oblasti šíření oblaku;
- možnost druhotných účinků, má-li látka více nebezpečných vlastností (výbuch, požár, poleptání);
- možnost poškození majetku;
- dočasné narušení života v zamořených a ohrožených prostorech;
- možnost vzniku dopravních nehod;
- poškození životního prostředí, kontaminace;
- dočasné přerušení výroby;
- možnost kontaminace zdrojů pitné vody.

Prováděná opatření

- vyrozumění složek IZS;
- okamžité varování obyvatelstva (sirény, MR, ostatní dostupné prostředky);
- okamžitá reakce obyvatel v okolí (útěk, ukrytí s využitím přirozených ochranných vlastností budov – **ne sklepy!!!**, individuální improvizované prostředky ochrany);
- provádění zásahu jednotkami IZS, spolupráce s velitelem zásahu (zastavení úniku, vyvádění a vynášení osob, dekontaminace);
- evakuace osob z ohrožených oblastí, zabezpečení jejich nouzového přežití;
- odklon dopravy od zamořené a ohrožené oblasti.

Kontaminace vody a půdy

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Jedná se o ekologickou havárii, ve velké části případů způsobené ropnými produkty nebo jinými nebezpečnými kapalinami, popř. v kombinaci s deštěm pevnými práškovými látkami. Uniklé látky se vsakují do země nebo volně odtékají do vodotečí. Tyto události mohou vzniknout prasknutím stacionární nádrže v technologii, při havárii v dopravě, jejímž následkem bude poškození palivové nádrže nebo přepravního obalu, při déletrvajícím dešti chemikálií uloženou na volném terénu, úniky látek ze zemědělských objektů, úniku z nezabezpečených skládek, vypouštěním odpadních vod bez čištění, havárií produktovodu, jako důsledek trestného činu.

Dopady

- podle toxických vlastností může dojít k ohrožení zdraví osob nebo hospodářských zvířat v okolí (únik těkavé toxické kapaliny);
- ohrožení životního prostředí, úhyn fauny ve vodním toku nebo vodní nádrži;
- ohrožení zdrojů pitné vody (povrchových, podzemních);
- nemožnost odběru užitkové vody z vodoteče nebo nádrže;
- znemožnění rekreačního využití vodního toku nebo bodní plochy.

Prováděná opatření

- nahlášení situace odboru životního prostředí ORP (pokud tak již neprovedly složky IZS);
- ukončení odběru vody z ohrožených vodotečí a podzemních zdrojů;
- v případě potřeby informování obyvatelstva;
- informování obcí po proudu vodního toku o vzniklé situaci;
- provádění sanačních prací, dekontaminace (HZS, odborné firmy);
- odtěžení kontaminované zeminy a odvoz na zabezpečenou skládku;
- zajištění náhradního zásobování vodou;
- majitelé provádí opatření v chovech zvířat.

Radiační havárie Jaderné elektrárny Temelín

Charakteristika, příčiny

Pojem radiační havárie vyjadřuje skutečnost, že na jaderné elektrárně došlo k současnému poškození více ochranných bariér. V této situaci lze předpokládat možnost úniku radioaktivních látek do životního prostředí, který vyžaduje provedení opatření na ochranu obyvatelstva. V okolí Jaderné elektrárny Temelín je stanovena zóna havarijního plánování, všechny obce, které v této zóně leží, o této skutečnosti vědí a mají pro tento účel zpracovány zvláštní dokumentaci. Radiační havárie může trvat několik hodin, ale i několik dní, v závislosti na rozsahu poškození zařízení, množství a složení uvolněných radionuklidů a na úspěšnosti přijímaných opatření.

Dopady

- ozáření osob a poškození jejich zdraví;
- znečištění životního prostředí, potravin, vody a krmiv radioaktivními látkami;
- panika mezi obyvateli, zvýšená migrace obyvatel;
- narušení dopravní soustavy;
- omezení pohybu osob;
- evakuace, popř. přesídlení většího množství osob;
- omezení nebo zákaz užívání kontaminovaného majetku, ekonomické ztráty.

Prováděná opatření

- informování obyvatelstva;
- provedení neodkladných opatření v zóně havarijního plánování (varování, vyrozumění, ukrytí, jodová profylaxe, evakuace, individuální ochrana osob, dekontaminace);
- uzavření zóny havarijního plánování;
- provedení následných opatření v zóně havarijního plánování (záchranné a likvidační práce, dekontaminace, monitorování skutečné radiační situace, opatření k zraněným a ozářeným osobám, regulace pohybu osob, opatření k hospodářským zvířatům, zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti);
- v okolí zóny havarijního plánování příjem evakuovaných osob včetně jejich všestranného zabezpečení;
- obce v zóně havarijního plánování mají na tuto krizovou situaci samostatné plány a postupují podle nich.

Radiační nehoda

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Nejedná se o radiační havárii jaderné elektrárny, ale o událost menšího rozsahu. Radiační nehodou se rozumí výskyt zářiče mimo kontrolu. Příčinami těchto situací jsou: únik RA látek z pracoviště se zářiči (pracoviště zdravotnictví, metrologie) v důsledku požáru nebo výbuchu, dopravní nehoda prostředku přepravujícího radioaktivní látky, výskyt RA zářiče ve šrotu, výskyt černé skládky RA materiálu, kriminální čin (pašování RA látek, terorismus). Zářič může být buď uzavřený (vyzařuje pouze gama záření) nebo otevřený, kdy nelze vyloučit povrchovou kontaminaci. Indicie o radiační povaze nálezů jsou: znak radioaktivity, výpověď osob, dokumentace přepravovaného nákladu, přítomnost kontejneru pro přepravu RA zářičů, popř. další.

Dopady

- lokální ozáření osob v okolí zářiče;
- možná kontaminace blízkého okolí;
- dopravní omezení v místě události;
- přerušení činností v místě události.

Prováděná opatření

- radiační průzkum, vytýčení nebezpečné oblasti, její uzavření;
- evakuace osob za hranici této oblasti, jejich zabezpečení;
- zdravotnické vyšetření a zdravotní péče o lidi, kteří se vyskytovali v okolí zářiče;
- opatření v okolí (informování obyvatel, varování, odklon dopravy);
- zajištění osob, které se nemohou vrátit do svých domovů a pracovišť;
- provedení vlastního zásahu – lokalizace zdroje záření, jeho uzavření a odvoz;
- za likvidaci zodpovídá Státní úřad pro jadernou bezpečnost, vlastní zásah provádí specializované firmy, v případě potřeby spolupracují se starostou obce.

Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

K narušení dodávek pitné vody může dojít na kterémkoli místě, pokud je příčinou běžná porucha vodovodní sítě. Takovéto přerušení dodávky (omezené lokality, menší počet obyvatel) bude řešeno vodohospodářskou společností formou náhradního zásobování obyvatelstva pitnou vodou v těchto lokalitách. Vznik krizové situace narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu bude zpravidla spojen se vznikem jiné mimořádné události jako její sekundární dopad. Příčinami této události jsou: extrémní dlouhotrvající sucha, hydrologické změny v krajině, rozsáhlé povodně, rozsáhlé ekologické havárie, rozsáhlé technické a technologické havárie na vodovodních zařízeních, dlouhodobý výpadek elektrického proudu, epidemie, havárie jaderných zařízení, terorismus.

Dopady

- omezení výdejů pitné vody;
- úmrtí nebo onemocnění obyvatel v důsledku požití kontaminované vody z jiných neověřených zdrojů a nedostatečné hygieny;
- nespokojenost obyvatelstva, zhoršování jeho psychického stavu, stres, protestní akce, narušování veřejného pořádku;
- snížený standard hygieny;
- snaha velkoodběratelů a maloodběratelů balené pitné vody o vytváření zvýšených vlastních zásob, zvyšování cen;
- omezení provozu nebo přerušení výroby v objektech závislých na odběru vody, ztráta zaměstnání v zastavených provozech;
- narušení zásobování krádežemi a překupnictvím, poškození prodejen s balenou vodou v případě rabování;
- problémy v poskytování zdravotnických a hygienických služeb.

Prováděná opatření

- informování obyvatelstva o situaci a přijímaných opatřeních;
- postupné zavádění regulačních opatření omezující spotřebu vody – zákaz mytí aut, zákaz zalévání zahrádek, zrušení kropení silnic a chodníků, zákaz mytí výloh, omezení provozu v restauračních zařízeních, nouzový provoz ve školských zařízeních a výrobních organizacích, omezení provozu na veřejných WC apod. formou obecně závazných vyhlášek, kontrola provádění opatření;
- organizování nouzového zásobování vodou;
- zajišťování opatření k ochraně veřejného zdraví, spolupráce s orgány hygieny;
- zajišťování kontroly jakosti pitné i užitkové vody;
- postupné zavádění přídělového systému, zabezpečení veřejného pořádku v místech výdeje vody;
- zajištění zásobování hospodářských zvířat vodou, likvidace uhynulých hospodářských zvířat.

Přerušení dodávek elektrického proudu velkého rozsahu

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Dojde-li k nerovnováze výroby a spotřeby v zásobování elektřinou a tato nerovnováha není okamžitě odstraněna, dojde k rozpadu provozu soustavy během několika sekund – nastane blackout. Výsledné škody z déletrvajícího výpadku mohou být značné. Nežádoucími stavy jsou omezení dodávky energie, přerušení dodávky energie. Příčinami výpadku jsou náhlé odstavení významného energetického zdroje, odstavení přenosové a distribuční soustavy, narušení funkčnosti dispečerského systému, náhlé zvýšení odběru elektrické energie, náhlé zvýšení příkonu do sítě.

Dopady

- podstatné narušení chodu života společnosti;
- podstatné omezení veřejných služeb;
- přerušení čerpání pitné vody ze zdrojů do vodojemů;
- uvíznutí osob v dopravních prostředcích, ve výtazích;
- přerušení činnosti signalizačního a zabezpečovacího zařízení;
- výpadek výroby v hospodářských organizacích;
- negativní dopady na chovy hospodářských zvířat;
- nefungující veřejné osvětlení, za tmy možnost zvýšeného množství kriminálních činů;
- při déletrvajícím výpadku postupný rozpad telekomunikační a informační soustavy;
- zvýšené množství požárů v souvislosti s manipulací s otevřeným ohněm za účelem svícení v domácnostech;
- přerušení dodávek tepla z centrálních zdrojů, nemožnost vytápění pomocí lokálních plynových spotřebičů.

Prováděná opatření

- při hrozbě výpadku postupné zavádění regulačních opatření;
- při výpadku činnost energetických společností k obnovení dodávek elektrického proudu;
- informování obyvatelstva;
- zajišťování veřejného pořádku a ochrany majetku;
- organizace nouzového zásobování vodou a potravinami, koordinace humanitární pomoci;
- zmírnění, řešení jednotlivých dopadů této události v rámci možností.

Přerušení dodávek plynu

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Plynárenská soustava je celostátní plošný systém zcela závislý na dodávkách plynu ze zahraničí. Příčinami přerušení dodávek plynu této situace mohou být přírodní pohromy (narušení plynovodů), havárie na technologickém zařízení, způsobená lidským činitelem, terorismus, embargo a dlouhodobé přerušení dodávek plynu ze zahraničí. Při náhlém zastavení jeho dodávek ze zahraničí by neznamenal okamžité zastavení dodávek do distribuční sítě, ale omezování by probíhalo postupně.

Dopady

- ohrožení zdraví obyvatelstva v důsledku omezení nebo přerušení dodávek plynu (s ohledem na aktuální roční období);
- narušení dodávek některých komodit, jejichž výroba je závislá na dodávkách plynu (např. pečivo apod.);
- vážné narušení produkce některých podniků, významné ekonomické ztráty;
- v zimních podmínkách problémy ve zdravotních a sociálních zařízeních, stravovacích zařízeních, domácnostech a podobně.

Prováděná opatření

- provedení oprav plynárenských zařízení provozovateli soustavy;
- při přerušení dovozu plynu postupné vyhlásování regulačních stupňů;
- informování obyvatelstva o situaci a jejím předpokládaném vývoji;
- organizace nouzového přežití postiženého obyvatelstva v zimních podmínkách;
- zmírnění, řešení jednotlivých dopadů této události v rámci možností.

Přerušeni dodávek tepla

může v obci nastat: ano ne

Charakteristika, příčiny

Teplárenské soustavy mají převážně lokální charakter, nejsou mezi sebou propojeny a jsou provozovány různými společnostmi. Příčinami přerušeni dodávek tepla mohou být přírodní pohromy, havárie v technologii, dlouhodobý výpadek elektrického proudu, terorismus nebo trestný čin, embargo dodávek základních surovin do energetických zdrojů. Dopady budou mít lokální omezený charakter.

Dopady

- ohrožení zdraví obyvatelstva v důsledku omezení nebo přerušeni dodávek tepelné energie (s ohledem na aktuální roční období);
- přerušeni dodávek teplé vody odběratelům;
- možnost zničení, poškození nebo omezení využití (např. vyřazením z provozu) nemovitého a movitého majetku;
- narušení hospodářství v ohrožených místech.

Prováděná opatření

- provádění nezbytných oprav teplárenského zařízení jeho provozovatelem;
- informování obyvatelstva o situaci a jejím předpokládaném vývoji;
- organizace nouzového přežití postiženého obyvatelstva v zimních podmínkách;
- zmírnění, řešení jednotlivých dopadů této události v rámci možností.

Narušení komunikačních sítí a informačních systémů

krizová situace celostátního rozsahu

Charakteristika, příčiny

Tyto systémy jsou součástí kritické infrastruktury a jejich narušení by mělo vážné dopady na chod státu i obce. Příčinami mohou být živelné pohromy velkého rozsahu, rozsáhlé epidemie, rozsáhlé havárie v technologiích, přerušení dodávek proudu, narušení zákonnosti velkého rozsahu, terorismus, napadnutí informačních sítí hackery, disfunkční chování řídicích a informačních systémů popř. další nespecifikované situace.

Prvek kritické infrastruktury je zejména stavba, zařízení, prostředek nebo veřejná infrastruktura, určená podle odvětvových a průřezových kritérií. (Prvky kritické infrastruktury jsou podle těchto kritérií stanoveny vládou na návrh ústředních správních úřadů)

Kritická infrastruktura je prvek nebo systém prvků kritické infrastruktury, narušení jehož funkce by mělo závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu.

Subjekt kritické infrastruktury je provozovatel prvku kritické infrastruktury.

Dopady

- ochromení nebo omezení činností orgánů státu a obcí;
- ochromení nebo omezení činnosti subjektů kritické infrastruktury;
- ztráta možnosti komunikovat pomocí telekomunikační a informační sítě;
- poškození nebo zničení řídicích systémů s havarijními důsledky (např. únik nebezpečných látek apod.);
- ekonomické dopady ve výrobní i nevýrobní sféře;
- omezení nebo znemožnění zajištění sociálních služeb obyvatelstvu vázaných na informační systémy;
- omezení nebo znemožnění přístupu obyvatelstva k peněžním prostředkům vázaných v bankách a spořitelnách závislých na informačních systémech;
- omezení nebo znemožnění zásobování a zajištění služeb obyvatelstvu;
- ztráta informační podpory v krizové situaci, disfunkce varovného systému.

Prováděná opatření

- odstraňování závad v systémech a jejich zprovoznění prováděná majiteli a provozovateli sítí;
- opatření prováděná subjekty kritické infrastruktury a postižených objektů;
- zajištění výkonu veřejné správy ve ztížených podmínkách;
- zajištění nezbytných sociálních služeb;
- přenášení důležitých a nezbytných zpráv pomocí kurýrů.

Narušení dodávek potravin velkého rozsahu

krizová situace celostátního rozsahu

Charakteristika, příčiny

Vznik této krizové situace je velice málo pravděpodobný. Ke vzniku může dojít jako sekundární účinek při vzniku jiných mimořádných událostí. Jednalo by se vždy o událost, která by byla řešena na území celého státu. Příčinami nedostatku potravin mohou být: rozsáhlé povodně, zvláštní povodně, katastrofální dlouhotrvající sucha, nedostatek pitné vody pro přípravu potravin, narušení dopravní infrastruktury, epidemie, epizootie, epifytie, havárie jaderných zařízení, terorismus.

Dopady

- úmrtí nebo hromadná onemocnění vyplývající z požití kontaminovaných potravin nebo nedodržení hygieny při přípravě nebo konzumaci potravin (jidel) v rámci nouzového zásobování;
- nespokojenost obyvatelstva, zhoršování jeho psychického stavu, stres, protestní akce, narušování veřejného pořádku;
- snaha velkoodběratelů a maloodběratelů potravin o vytváření zvýšených vlastních zásob, zvyšování cen;
- narušení zásobování krádežemi a překupnictvím, poškození prodejen potravin v případě rabování;
- ekonomické ztráty ve všech vrstvách společnosti, vysoké náklady na zajištění nouzového zásobování.

Prováděná opatření

- průběžné informování obyvatelstva o situaci a přijímaných opatřeních;
- sledování a vyhodnocování stavu zásob potravin v obchodní síti a skladech;
- organizování nouzového zásobování potravinami, přesun do míst, kde jich vznikl nedostatek;
- zavedení regulace prodávaného zboží a všechna opatření s tím související – jmenování komise přidělového hospodářství, ustanovení výdejen přidělových lístků a jejich vybavení. Toto opatření by bylo zaváděno celostátně a veškeré pokyny k jeho provedení by orgány obce obdržely včas a byly by proškoleny;
- střežení prodejen a skladů potravin;
- kontrola plnění regulačních opatření.

Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu – ropná nouze

krizová situace celostátního rozsahu

Charakteristika, příčiny

Z časového hlediska se jedná o dlouhodobé narušení dodávek ropy a ropných produktů ze zahraničí i domácí produkce, nezvládnutelné standardními mechanismy. Rozsah působení krizové situace bude mít celorepublikový charakter, její narůstání bude postupné a lze předpokládat její déletrvající působení. Příčinami této situace mohou být: neočekávaný dlouhodobý pokles celosvětové těžby ropy, neočekávaný dlouhodobý výpadek některého z hlavních dodavatelů v důsledku přírodní nebo jiné katastrofy, přerušení dodávek ropy do ČR z ekonomických důvodů, přerušení ropovodu Družba nebo IKL, výpadek tuzemských rafinerií.

Dopady

- narušení veřejných dopravních služeb, zhoršení dopravní obslužnosti, omezení hromadné dopravy;
- narušení mobility obyvatelstva s dopady na růst nezaměstnanosti a zatížení systému sociální pomoci;
- snaha velkoobtěratelů a maloobtěratelů pohonných hmot o vytváření zvýšených vlastních zásob, zvyšování cen;
- nespokojenost obyvatelstva, protestní akce, narušování veřejného pořádku;
- možnost rabování na distribučních místech, přepravních cisteren PHM, velkoskladů, produktovou apod.;
- možnost poškození životního prostředí z důvodu úniku ropných produktů do vody a půdy;
- redukce činnosti orgánů veřejné správy, záchranných sborů, havarijních služeb, ekonomických subjektů;
- snížení výkonnosti ekonomiky.

Prováděná opatření

- přijímaná opatření budou zaváděna celostátně;
- opatření budou přijímána postupně v průběhu týdnů až měsíců;
- informování obyvatelstva o přijímaných opatřeních;
- celostátní zavádění regulačních opatření:
 - omezení maximální rychlosti;
 - omezení používání některých druhů a kategorií silničních vozidel;
 - omezení nebo zákaz provozu ve stanovený den vozidel se sudými nebo lichými značkami;
 - omezení užívání drážních motorových vozidel;
 - omezení letecké přepravy, omezení otevírací doby čerpacích stanic, zákaz prodeje PHM do nádob;
- zavedení přidělového systému, výdej přidělových lístků.